

Stichting Kernwaarden Texel

Secretariaat J.Groeskamp

Klif 21, 1797 AK Den Hoorn (Texel)

Telefoon 0222-319536

Email groeskamp@texel.com

Rechtbank Noord-Holland

Sector Bestuursrecht

Postbus 1621

2003 BR Haarlem

Den Hoorn, 18 februari 2020

Betreft: Beroep tegen het besluit B&W Texel met kenmerk 1852502 dd. 9 jan. 2020

Edelachtbare heer/mevrouw,

Op 10 januari jl. nam het bestuur van de Stichting Kernwaarden Texel kennis van bovengenoemd besluit waarmee ons bezwaarschrift tegen een verleende omgevingsvergunning ongegrond werd verklaard. De omgevingsvergunning is verleend voor het plaatsen van het kunstwerk 'In Veilige Handen' in het duingebied tussen de veerhaven en het Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee aan de Zuiderhaaks in 't Horntje. Een afschrift van het bestreden besluit treft u hierbij aan.

Tegen dit besluit stellen wij tijdig beroep in op basis van de navolgende gronden:

Met betrekking tot de bestemming Water-Waterstaat:

1. B&W neemt het oordeel van de bezwaarschriftencommissie over dat in de enkelbestemming Water-Waterstaat de plaatsing van het kunstwerk past doordat *'deze bijdraagt aan het behoud van de cultuurhistorische waarden van de waterkering'*. Wij bestrijden dit omdat art.12.1 van de regels van het bestemmingsplan bepaalt dat de voor Water- Waterstaat aangewezen gronden zijn bestemd voor onder andere werken ten behoeve van:

de primaire waterkering

en

het behoud van de landschappelijke

en

cultuurhistorische waarden van de waterkering.

De enkele beoordeling op alleen het aspect cultuurhistorische waarden volstaat derhalve niet. Er had eveneens beoordeeld moeten worden of het kunstwerk passend is ten behoeve van de primaire waterkering en of het passend is ten behoeve van de landschappelijke waarden. De beoordeling is derhalve onvolledig en daarmee niet toereikend als motivering voor ongegrondverklaring.

2. Over de beoordeling van het aspect cultuurhistorie zelf wensen wij naar voren te brengen dat die ontoereikend is geweest. Het plaatsen van een plaquette of kunstwerk bij de realisering van waterstaatkundige werken is niet ongebruikelijk is, maar de omvang van dit kunstwerk overstijgt verre de gebruikelijke maatvoering. Het gaat hier om een object met een hoogte van 13,8 meter (op een plek in de duinen die al 6-7 m boven zeeniveau ligt met aangrenzend polderland dat 0, 1 of 2 meter beneden zeeniveau ligt). Daarmee wordt geen bijdrage geleverd aan het behoud van de cultuurhistorische waarde van de waterkeringen op Texel in het algemeen en evenmin aan de dijkversterking 2016-2019, maar wordt een wezensvreemd element toegevoegd in een natuurlijke omgeving.

In onze pleitnota bij de bezwaarschriftencommissie hebben we aangegeven dat de omvang disproportioneel is. De dijkversterking op Texel behelsde onder meer het verhogen van de dijk met enkele decimeters, het storten van basalt en het verbreden met een zanddijk/strand. Hoe nuttig dat ook allemaal is geweest, het staat niet in verhouding tot bijvoorbeeld het maken van historische werken van formaat die het aanzien van heel Nederland hebben beïnvloed zoals de Afsluitdijk, de Markerdijk en de inpolderingen in de voormalige Zuiderzee. Het monument op de Afsluitdijk van ir. Cornelis Lely is bijvoorbeeld lang niet zo hoog als het beoogde kunstwerk. De maatvoering van het kunstwerk staat niet in relatie tot de geleverde prestatie van de Texelse dijkversterking in de periode 2016-2019. Om de historie van de waterkering voor het publiek zichtbaar te kunnen maken had ook voor een minder groot kunstwerk gekozen kunnen worden. Bezwaarschriftencommissie en B&W hebben nagelaten dit aspect van ons bezwaar mee te wegen zodat de beoordeling daarvan onvolledig is geweest en daarmee ontoereikend als motivering voor de ongegrondverklaring.

Bovendien is de locatie van het kunstwerk *in de duinen* gelegen en niet *op de dijk*. De plaatsing in de duinen maakt dat er geen sprake kan zijn van een cultuurhistorische dimensie ook al maken de duinen op zichzelf deel uit van de waterkering. Duinen hebben immers een eigen geologische ontstaansgeschiedenis die zich juist door afwezigheid van menselijke invloed onderscheidt van dijken. Een dijk is een landschapselement met een geschiedenis van een door de mens gemaakte en beïnvloede leefomgeving. De duinen waarop het kunstwerk zou worden geplaatst vormen geen elementen van cultuurhistorische waarde want ze zijn niet door mensen gemaakt. Daarentegen hebben ze wel natuurlijke waarde. Daarom maakt de locatie alleen al dat het kunstwerk geen bijdrage kan leveren aan het behoud van de cultuurhistorische waarde van de dijk en zal het ook geen bijdrage leveren aan het gewenste besef van de waarde van de waterkering. Alleen al hierom is de beoordeling van het aspect cultuurhistorie niet van toepassing.

3. Dat het kunstwerk niet kwalificeert als *ander werk ten behoeve van de primaire waterkering* behoeft nauwelijks betoog. Artikel 12.2.1. van de regels van het bestemmingsplan bepaalt dan ook dat op of in de gronden met bestemming waterstaat-waterkering *geen* gebouwen, bijbehorende bouwwerken en overkappingen, *anders dan ten behoeve van de waterstaatkundige doeleinden* mogen worden gebouwd. Het is evident dat het kunstwerk géén werk is ten behoeve van de waterkering en daarom is plaatsing van het kunstwerk ook in strijd met de voorwaarde van dit artikel. Dat de bezwaarschriftencommissie en B&W de

redenering volgen dat het kunstwerk moet worden gezien als bouwwerk in de zin van art 1.35 maakt dat nog niet anders. Daar waar de bezwaarschriftencommissie en B&W concluderen dat het daarom geen probleem is dat het kunstwerk 13,8 m hoog is omdat het minder is dan de toegestane bouwhoogte van 15m stellen wij daartegenover dat het niet voldoet aan de eerste vereiste dat het moet gaan om een bouwwerk ten behoeve van waterstaatkundige doeleinden. Daarvan is dus totaal geen sprake en B&W kunnen derhalve ook niet toekomen aan een oordeel of de hoogte wel of niet voldoet aan art 12.2.2 sub a.

4. Het kunstwerk levert voorts geen bijdrage aan de landschappelijke waarden van de waterkering. De waterkering ter plaatse bestaat aan de zeezijde (ergo: de veerhaven) uit een dijklichaam dat vanaf de waterlijn omhoog bestaat uit basalt stortsteen, basaltdijk, geasfalteerde dijk en een asfaltweg die overgaat in duingebied. Dit duingebied bestaat uit het vegetatietype grijze duinen dat onder meer medebepalend is voor de aanwijzing van het overige duingebied op Texel tot Natura 2000 gebied. Het is in dit duingebied met dit vegetatietype dat het kunstwerk zou moeten komen. Het kunstwerk is zeker geen gebiedseigen drager van de landschappelijke waarden openheid en ruimtebeleving, in tegendeel, het maakt daarop inbreuk. De enorme omvang van het object doet ook geen recht aan de kleinschalige omgeving. De bezwarencommissie en B&W hebben nagelaten dit aspect mee te wegen in hun oordeelsvorming zodat die daarmee ontoereikend is geweest als grondslag voor de ongegrondverklaring.

Met betrekking tot de dubbelbestemming waterstaat- waterkering en vrijwaringszone- dijk of duin:

5. Art. 20.1 van de regels van het bestemmingsplan bepaalt dat ondergeschikt (aan de waterstaatkundige doeleinden) extensief dagrecreatief medegebruik mogelijk is van de gronden met de bestemming waterstaat-waterkering met daarbij behorende andere bouwwerken. Het ondergeschikte dagrecreatieve medegebruik van deze gronden bestaat op dit moment uit wandelen en genieten van het vrije uitzicht en de natuur en het aankomende en vertrekkende TESO-veer. Er is geenszins sprake van enig bouwwerk dat daarbij behoort. Ook een nieuw te plaatsen kunstwerk is niet te zien als een ander bouwwerk dat behoort bij dit extensieve dagrecreatieve medegebruik. Het kunstwerk vervult geen functie ten behoeve van de dubbelbestemming.
6. Art. 20.3.1 biedt vervolgens weliswaar een afwijkmogelijkheid om onder voorwaarden toch wel andere bouwwerken op te richten binnen de bestemming waterstaat-waterkering en datzelfde geldt ook voor art. 23.2.3 dat toestaat om onder dezelfde voorwaarden af te wijken van het bepaalde voor de bestemming vrijwaringszone- dijk of duin. De bezwarencommissie en B&W concluderen dat uit het feit dat de aanvrager van de omgevingsvergunning, tevens beheerder van de waterkering, zichzelf een watervergunning heeft verleend, voldoende blijkt dat aan de voorwaarden wordt voldaan dat
 - Geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het doelmatig en veilig functioneren van de waterkerende functies van de duinen en/of dijken
 - Vooraf advies wordt ingewonnen van de betreffende beheerder van de waterkering.

Wij trekken deze opvatting van de bezwarencommissie en B&W in twijfel nu gebleken is dat de verleende watervergunning nog niet onherroepelijk is. Uit productie 2 – een artikel uit de Texelse Courant van 21 januari 2020 - blijkt namelijk dat er nog een bezwaarschrift in behandeling is. De aanvrager van de omgevingsvergunning heeft er blijkbaar zelf voor gekozen om die behandeling op te schorten tot na de beslissing van B&W over de omgevingsvergunning. Dat is een merkwaardige 'lus': B&W gebruikt het argument van de

verleende watervergunning ter ondersteuning van haar besluit een omgevingsvergunning te verlenen terwijl het Hoogheemraadschap het argument van de verleende omgevingsvergunning gebruikt in haar eigen procedure van behandeling van bezwaar. Nu een niet onherroepelijke watervergunning is verleend waarbij de afhandeling van een bezwaar “enkele maanden” in beslag zal nemen ontvalt de grondslag onder de opvatting van de bezwarencommissie en B&W dat voldoende blijkt dat aan de voorwaarden van art. 20.3.1 resp. art 23.2.3 is voldaan. Daarmee ontbreekt opnieuw de basis voor de ongegrondverklaring van ons bezwaar. Er zal eerst sprake kunnen zijn van een definitieve watervergunning wanneer de procedures van bezwaar, eventueel voorlopige voorziening en beroep met voor het hoogheemraadschap goed gevolg zijn doorlopen. Eerst dan kan een rechtsgeldige omgevingsvergunning worden verleend. Daarvan is vooralsnog geen sprake.

Met betrekking tot uitstoot stikstof:

7. Eens te meer gelet op de ervaring hiervoor onder punt 6 waarbij het college van B&W er – ten onrechte - op vertrouwt dat andere overheden hun werk wel zullen hebben gedaan zijn wij van mening dat niet zonder aanvullend bewijsmateriaal kan worden aangetoond dat de uitstoot van stikstof bij de aanleg van het kunstwerk onder de norm blijft. Immers die opvatting van de bezwaarschriftencommissie en B&W steunt slechts op: “*vergunninghouder staat in nauw overleg met de omgevingsdienst Noord- Holland Noord welke verantwoordelijk is voor de uitvoering van de wet Natuurbescherming waaronder ook de uitstoot van stikstof valt*”. Nauw overleg zegt niets over aard en inhoud en uitkomst van dat overleg. En: “*Er is volgens het college niet aangegeven dat de uitstoot van stikstof boven de norm uitkomt*” Maar er is ook geen enkel onderzoek of document overgelegd waaruit dat blijkt. Ook al gelet op de locatie – op het grensvlak van twee Natura 2000 gebieden en gelet op de actualiteit van de discussies over stikstofemissie behoort dit punt nauwkeurig te worden behandeld. Daarmee is de motivering onvolledig.

Met betrekking tot geluidshinder

8. Waar de bezwarencommissie stelt dat geluidshinder voor omwonenden en medewerkers van het NIOZ geen algemeen en collectief belang is waar de stichting Kernwaarden voor opkomt stellen wij daar tegenover dat rust een kernwaarde is waar wij zeker voor opkomen. Rust kan worden gekenmerkt door zowel beweging als geluid. In het onderhavige geval gaat het om de beweging/onrust van extra bezoekers van het duingebiedje die worden aangetrokken door het kunstwerk waarop zelfs een zitgelegenheid is geconstrueerd voor de bezoekers en om mogelijke geluidsoverlast als gevolg van huilende wind door de ijzerconstructie. Het spreekt vanzelf dat die mogelijke geluidsoverlast binnen een beperkte afstand van het kunstwerk zal worden ervaren en niet over heel Texel. Dat doet echter niet af aan ons bezwaar dat zelfs niet eens is onderzocht of er sprake zal zijn van geluidsoverlast. Ons bezwaar op dit punt is ten onrechte niet verder in de overwegingen betrokken.

Met betrekking tot onvolledige behandeling van onze bezwaren

9. In de pleitnota bij de mondelinge behandeling van onze bezwaren hebben we ook nog gewezen op het volgende:”*over belanghebbend gesproken. Iedereen die op Texel aankomt of daarvan vertrekt zal met dit in het oog springende kunstwerk worden geconfronteerd. Telkens weer, het gaat om duizenden mensen. Die zou u rustig als belanghebbend kunnen beschouwen*”. Voor zover de bezwarencommissie/B&W zou hebben overwogen hieraan geen aandacht te hoeven besteden omdat reeds bij 4 andere

bezwaarmakers duidelijk is gemaakt dat hun bezwaren ongegrond dienen te worden verklaard op grond van onder meer een uitspraak van de Raad van state (ECLI:NL: RVS: 2018:616) willen wij u vragen tegen het licht van die RvS uitspraak het begrip belanghebbende in dit kader nog eens tegen het licht te houden. Daartoe voeren we het volgende aan:

- Het kunstwerk is er juist voor bedoeld goed zichtbaar te zijn vanaf de veerboot, zo heeft het Hoogheemraadschap al bepaald in zijn criteria t.b.v. de ontwerpwedstrijd. Daarmee zijn feitelijk alle bootpassagiers benoemd tot belanghebbend.
https://www.hhnk.nl/waddenzeedijk/actueel_41435/item/hhnk-gaat-dit-najaar-het-kunstwerk-in-veilige-handen-plaatsen_14485.html
 - Bootpassagiers zijn niet alleen toeristen die een of enkele malen per jaar naar/van Texel gaan, maar ook alle Texelaars die werken aan de overkant en dagelijks de boot nemen, alsmede de overkanters die op Texel werken.
 - De boot en het havengebied maken onlosmakelijk deel uit van de leefomgeving van elke Texelaar en bovendien valt de afstand van boot tot kunstwerk ruim binnen de afstand die in de RvS uitspraak wordt gehanteerd voor bijvoorbeeld windmolens. Daarmee is elke Texelaar belanghebbend.
 - Ook bewoners van 't Horntje en medewerkers van het Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee en andere onderzoeksinstituten behoren tot de belanghebbenden omdat het kunstwerk deel uitmaakt van hun leefomgeving: dagelijks komen ze er twee keer langs: van/naar het werk, van/naar huis, bij uitlaten van de hond, bij het bezoek van de duinen omwille van het uitzicht, bij het laten spelen van hun kinderen in de duinen.
- Dat zeer veel Texelaars dit kunstwerk als een inbreuk op hun leefomgeving ervaren is gebleken uit een petitie met de navolgende tekst die bijna 1000 maal is ondertekend

Wij

Bewoners van 't Horntje en andere Texelaars

constateren

- dat het kunstwerk niet hoort in de duinen bij 't Horntje.
- Deze zeldzame grijze duinen worden beschadigd door de plaatsing van het kunstwerk zelf en door de aantrekkende werking daarvan op bezoekers.
- De PH zanddijk is afgesloten voor publiek om grijze duinen te laten ontstaan, terwijl hier bestaande grijze duinen beschadigd worden.
- De hand heeft met 14 m hoogte een buiten proportionele impact op het kleinschalige landschap en de entree van Texel.

en verzoeken

de gemeente Texel niet mee te werken aan de plaatsing van dit kunstwerk en met het Hoogheemraadschap HHNK te zoeken naar een alternatieve locatie met minder gevolgen voor natuur, landschap en de rust van buurtschap 't Horntje, dan wel te kiezen voor een meer bescheiden kunstwerk op een geschikte locatie.

- Deze petitie was bekend bij B&W en bij de bezwarencommissie maar er is geen syllabe aan gewijd. Naar onze opvatting ondersteunt deze petitie – waaraan weliswaar geen rechtstreeks juridisch gevolg kan worden gegeven – onze opvatting dat het begrip belanghebbende in dit geval een ruimere uitleg verdient in de afweging van belangen dan door de bezwaarschriftencommissie/B&W is gehanteerd.
- Toerist en Texelaar zijn verknocht aan het bijzondere Texelse landschap waarvan openheid, rust en gebiedseigenheid kernwaarden zijn. Hun persoonlijke levenssfeer wordt aangetast door de verstoring ervan door plaatsing van het kunstwerk van 13,8 m hoog op een duin van 7 meter hoog en polderland dat 0, minus 1 tot minus 2 meter onder zeeniveau ligt.
- De bezwaarschriftencommissie/B&W meent echter steun te vinden in de aangehaalde uitspraak van de Raad van state:
 - o *Zoals de Afdeling heeft overwogen in haar uitspraak van 23 augustus 2017, ECLI:NL:RVS:2017:2271, is het uitgangspunt dat degene die rechtstreeks feitelijke gevolgen ondervindt van een activiteit die het besluit - zoals een bestemmingsplan of een vergunning - toestaat, in beginsel belanghebbende is bij dat besluit. Het criterium 'gevolgen van enige betekenis' dient als correctie op dit uitgangspunt. Gevolgen van enige betekenis ontbreken indien de gevolgen wel zijn vast te stellen, maar de gevolgen van de activiteit voor de woon-, leef-, of bedrijfssituatie van betrokkene dermate gering zijn dat een persoonlijk belang bij het besluit ontbreekt. Daarbij wordt acht geslagen op de factoren afstand tot, zicht op, planologische uitstraling van en milieugevolgen (o.a. geur, geluid, licht, trilling, emissie, risico) van de activiteit die het besluit toestaat, waarbij die factoren zo nodig in onderlinge samenhang worden gezien. Ook aard, intensiteit en frequentie van de feitelijke gevolgen kunnen van belang zijn.*
 - o *Voor windparken op land hanteert de Afdeling als uitgangspunt dat gevolgen van enige betekenis aanwezig kunnen worden geacht binnen een afstand van tien keer de tiphoogte van de voor appellanten dichtstbijzijnde windturbine, gemeten vanaf de voet van de windturbine. In veel gevallen bestaat ook buiten deze afstand zicht op het windpark, vooral als het windpark in open landschap ligt. De Afdeling gaat er echter van uit dat de gevolgen van het zicht op het windpark voor het woon- en leefklimaat op een afstand van meer dan tien keer de tiphoogte in beginsel te beperkt zijn om nog te kunnen spreken van gevolgen van enige betekenis. Daarnaast gaat de Afdeling ervan uit dat op een afstand van meer dan tien keer de tiphoogte in beginsel geen andere gevolgen van enige betekenis van het windpark zijn te verwachten, zoals geluid- of slagschaduw hinder van enige betekenis.*
- Naar onze opvatting is in onderhavige situatie sprake van een ruimere kring van belanghebbenden dan uit deze RvS uitspraak zou volgen.

Samenvattend:

Wij verzoeken u het beroepschrift gegrond te verklaren en het bestreden besluit te vernietigen met veroordeling in de gemaakte kosten.

In afwachting van uw reactie, verblijven wij

H. de Graaf,
voorzitter Stichting Kernwaarden Texel

J. Groeskamp
Secretaris Stichting Kernwaarden Texel

Bijlagen:

Productie 1: het bestreden besluit

Productie 2: artikel Texelse Courant dd 21 januari 2020